

Ca-Nostra

*** ANY QUART NÚM 163 *** QUINZENARI POPULAR *** INCA, 1 DE NOVEMBRE DE 1911 ***

PETITS ASSAIGS

ECONOMIA

Per molta gent no es altra cosa l'economia que *l'art d'estalviar*, o millor dit encara, *l'art de gastar lo més poc possible*. Es freqüent sentir a n'aquests *economistes* posar com a modelo d'homes *qu'han sabut fer ca-seva*, qualche miserable avar qui, a forsa d'estalviar céntims de pesseta, aprofitant els mistos cremats, vestint malament, menjant poc y apimant els xigarros, *arribá a dur cotxo* y va fer una fortuna (que llavors els fills li jugaren; y aquí está la *moraleja* que no veuen els curts de vista).

Perque está ben esperimentat que'ls fills pròdics son el càstic dels avars, y fins cal observar que un avar es un pròdic que, amb la forma mesquina d'administrar son patrimoni, dexa perdre una riquesa.

La preocupació del petits estalvis li absorbeix l'atenció de manera que la hi allunya d'aquelles coses que li podrien donar un guany positiu, y li fa contreure hàbits mentals totalment oposats al geni dels homes de negoci atrevits y generosos, que son, diga-s lo que's vulga, els qui solen fer les grans fortunes.

Quantes vegades no's veu un pobre menestral dissipar el petit capital que havia reunit a forsa de privacions y de treball, malgastantlo en dar al seu fill un títol inútil de mestre o qualsevol mitja-carrera de vago? No hauria estat millor y més *econòmic* en l'alt sentit de la paraula, gastar aquells doblers en viure folgadamente en lo possible, en procurar a la familia aquella comoditat y alegría que falten sempre a ca *l'homo estalviador*, y en *esplotar* el fill, qu'es una vida, y una forsa y una riquesa, en benefici de la familia y en benefici d'ell metex? Perque'l fill, ben esplotat (y no ha qu'espantarse de la paraula), es a dir, instruit convenientment en aquelles coses qu'avuy convé sebre a tothom, instruit més especialment, y segons els últims avensos en la professió de son pare, y acostumat a treballar ajudant a ca-seva en la mesura que la seva edat y complexió li permetessen, hi hauria guanyat, no es un paper mullat qu'es un títol acadèmic, o una ploma a n'el juljat, sino la costum feconda del treball, més moralisadora que tots els sermons de novena que puga escoltar un desenfainat en la seva vida, l'habilitat y el renom professional, que son una font d'ingressos segura y sobre tot ben honrada, y, per demunt tot axò, l'alegría de prosperar

pel propi esfors y d'esser útil en el mon per qualche cosa, qu'es un capital que val més que tots els doblers.

Vet-aquí per quin estil, contra l'economia curta de vista dels misserables estalvis, que tan sols en circumstancies penoses y apurades es justificable, se recomana la verdadera economia, qu'es: *l'art de guanyar molt y bé y de gastar generosament y amb profit*.

Lo qual no s'oposa a la prudent previsió del pervenir, ni a la formació d'un fondo de reserva sempre necessari, sino unicament a la trista preocupació de supeditarho tot a la idea estreta y única de gastar poc.

Iv.

DOL

(A LA MEMORIA DE M'ESTIMADA MARE)

Mon cor se romp d'ayoransa
y mos dies de bonansa
j' han passat.

Ja si cant lo meu cor plora
per mi l' ivern abans d'hora
j'ha arribat.

Ja may, ja may tendré enveja
d' honors y bens que a altre veja
oh Senyor!
y en tench quant besa la cara
la filla a la seua mare
ab amor.

Jo tench vostro cara impresa
dins mon cor ple de tristesa
mare mia
y sola y desconsolada
per a sempre m'ha deixada
l'alegría.

A qui vostre cos reposa . . . .
Demunt eixa freda llosa
res y plor!
Plor d'engoxa que m'aufega.
¡Endolat per vos betega
lo meu cor!

MARCELINA MORAGUES

LA HUELGA

(Cueto)

Una estancia espaciosa; las paredes, en la parte superior, adornadas de poco escrupulosas pinturas; abajo, colgando de un clavo; los números de la prensa del día. En el centro varias mesas cubiertas de verdes tapetes, so-

bre los cuales andan esparcidos, en abigarrado conjunto, periódicos, recortes, cuartillas, pruebas, un diccionario enciclopédico. Alrededor de las mesas, escribiendo, leyendo, fumando, conversando, pierna sobre pierna, una docena de hombres, jóvenes en su mayoría, alguno estrafariamente vestido.

Nos encontramos en una redacción...

—Oye, ¿qué te ha dicho el director?— preguntan algunos á un chico que entra, seco, de raquílico bigotín.—

—Que se ha comprometido seriamente á hacer declarar una huelga, y es, por lo tanto indispensable. Para ello me encarga una alocución por el estilo de aquella con que promovimos la última: fuerte, muy fuerte y violenta.

Los compañeros le miran con envidia. Aquéllas eran preferencias mortificantes...

Gálvez toma asiento, coloca delante un puñado de cuartillas, moja la pluma, apoya el codo en la mesa y la frente en la mano, y después de pestañear unos momentos y distraer vagamente la mirada por los objetos que le rodean, encabeza una cuartilla con el siguiente título:

«¡AL PUEBLO!» Parándose luego unas veces á rascarse la cabeza, y otras á levantar la vista al artesonado del techo, prosigue: «*Injusticias irritantes. — ¡Se acabó la paciencia! — ¡De:pierta, Pueblo! ¡La huelga se impone!*» Y, escritos los epígrafes, empieza la elocución:

«Obreros que sufrís, siendo los más. Pueblo que, siendo el más fuerte, gimes y lloras; socialistas y republicanos que soñáis con el día de las justicias, cada vez más lejos por culpa de la pasividad vuestra; liberales todos, que mantenéis el deseo y alimentáis la noble ilusión de redimir al Proletariado de las monstruosas garras de la reacción inmunda que aprisiona y denigra á este desventurado país; llegó el momento de demostrar que sois conscientes de los derechos que gloriosamente os legaron las barricadas de la revolución; ha sonado otra vez la hora de que, unidos, compactos, formidables, os despleguéis en batalla contra el enemigo, fijando la mirada serena en los ideales sacrosantos que os son comunes!»

«La situación del proletariado se hace imposible. Él trabaja, él padece, él produce, y el sudor ardiente que corre por su rostro no alcanza á reblandecer el mendrugo escaso que sus hijos muchas veces no pueden devorar. En cambio, ved á esos curas, capitalistas y frailes que, sin trabajar ni producir, en-

gordan. El Proletario arrastra una vida miserable de hambre, de privacions, distanciado de la felicitat, desprovisto de sonrisas y encantos, mientras el clericalismo y la burguesia, usurpando el fruto de sus brazos, se regodean en el sibaritismo más escarnecedor.

«Pero no; la copa del amargo sufrir en el silencio se ha colmado hasta los bordes, y está para derramarse imponente y avasalladora, y arrollará, hecho trizas, el indigno pedestal que sustenta las grandes desigualdades, que no es otro que la paciencia del pueblo explotado. ¡Despierta pueblo! En tu mano está el derribar á los infames que cerraron á tu hogar los aires sanos de la dicha y del placer, á los que te arrebatan el pan de tus hijos. Para llenar tus anhelos de emancipación, se impone la huelga general, sin reparar en los medios ni preocuparte por las consecuencias, cuando el fin es tan alto. ¡A la huelga todos! ¡A dar á entender al mundo que rechazáis lo que, siendo vuestro, se os concede de limosna!»

«Obreros, pueblo consciente, republicanos, socialistas y liberales: ¡mostrad una vez más que sois dignos de tremolar la bandera que el Progreso y la revolución os confiaron!»

Aquí Gálvez dió salida á una aspiración profundo y rapidamente repasó las líneas trazadas. ¡Oh! entusiastas, efectistas, elocuentes, incomparables... Aquellos eran méritos indiscutibles para pescar el día menos pensado el primer puesto.

Y rebotando ¡olímpicamente satisfacción, puso en las manos del director las cuartillas.

Después, entró otra vez en la redacción á charlar, á fumar, á divertirse... En aquel instante, una ráfaga de viento vino á azotar los cristales, cubriéndolos de livianos copos de nieve que al punto se derritieron. Fuera, en la calle, ¡que frío debía de hacer!... A Gálvez le ocurrió cómo lo pasarían aquellos proletarios, de cuya vida miserable se lamentaba con tanta grandilocuencia en la alocución, mientras él estaba allí al abrigo, junto al confort de la estufa, fumando un magnífico habano, con la perspectiva de una cena reparadora y de una butaca en la ópera. Gálvez se frotó la frente. ¡Vaya unos pensamientos tontos, importunos!... Y volviéndose á sus compañeros, siguió echando bocanadas y entró en la conversación picaresca que llevaban aquellos sobre las tiples del Novedades...

Las calles están anormalmente desiertas. Grupos de la benemérita y parejas montadas patrullan por la ciudad, declarada en estado de sitio...

La huelga ha ocasionado molines, y tiros, y sangre... Las cárceles están atestadas... Algunos hogares han visto cortada bruscamente su dicha por un pedazo de plomo...

Cuatro individuos de la Cruz Roja vienen por la calle solitaria, llevando lentamente en hombros una parihuela...

La sala de un Hospital.

Rodean á una camilla que acaba de llegar los médicos, los enfermeros, dos hermanas de la caridad, un sacerdote y el reporter, chico seco, de raquíptico bigotín, que observa con el

lápiz en la mano. Es descubierta de parihuela y aparece un cuerpo bañado en sangre, de facciones contraídas en la última mueca del estertor agónico... Por el bolsillo de la chaqueta azul que viste el cadáver asoma un número del periódico que convocaba á la huelga. Entre cruentas salpicaduras, puede leerse perfectamente este rótulo: «¡AL PUEBLO!»... A Gálvez se le escapa un gesto de espanto que nadie advierte; pero enseguida, recobrando su actitud estoica, saca papel y escribe unas líneas. Se despide melosamente de los circunstantes, lamentando la desgracia con frases almibaradas... y sale á la calle...

Una docena de huelguistas, custodiados por la Guardia civil, atraviesan el arroyo. Gálvez empuña de nuevo el lápiz y continúa caminando, obsesionado, á pesar suyo, por la figura del muerto y del periódico salpicado de sangre y por la vista de aquellos infelices que, seducidos por sus palabras, iban á la cárcel, mientras él andaba libre...

Gálvez llega á la redacción. El Director y los chicos le salen al encuentro, felicitándole por el éxito brillante de su proclama... Aquellas lisonjas ahogan los escrúpulos. Gálvez se sienta entre las adulaciones de todos, y sonriendo con vanidad, pega fuego á un magnífico habano, en el mismo punto que el recio sonido de una descarga hace temblar debidamente la cristalería...

Isidoro Bover Oliver.

del Seminario de Tortosa

(Primer premio del Tema 19 en el Certámen periodístico de Ora et Labora de 1910.)

TRADICIÓ

*Un vellet de barba blanca,
que San Joseph parexia
al toch de Missa primera
tocava per les masies.*

*—Dexau les palles minyons,
y á la parroquia feu via
saltau de lo lliit, mestreses,
que les ànimes vos cridan,—
deya repicant les baules
de les cases de ia vlla.*

*—Jo lo tench d'escaramentar
cria un mal cor que 'l sentia
mala espurna del vellot,
ja sabrà per hor camina,
delit no li romandrà
per fer de campano viva.—*

*Calderó d'aygua bullenta
l'endemà aprontat tenia.
—Amonits estigau, mossos,
á bon punt lo bateig sia.—
Treu lo cap á la finestra
per guaytar si el jay venia
mes de sopte se 'n retreu
com si fos picat d'ortigues.*

*—Aquest home no va sol,
diu ab veu esporuguida,
lo carrer de dalt á baix
tot es ple de artillaria
de remor gota 's sent,
bruxots sembla que caminen.—*

*Consiros un rato escolta,
ni una mosca 's ha sentida,
altre voita el carrer guayta
ni ombra humana s'ovira,
sols la lluna trista y freda
que tot lo poble illumina,
y l'hermós estel del auba*

*tot fentne la despedida
Poch a poch dexa sa casa,
y á l'esglesia s'encamina;
allá essent, trova al bon vell
que d'aquella ja sortia,
—Germanet, que Deu vos guardi,
y sa Mare benehida;
un favor vull demanarvos,
que molt os lo agrahiria:
¿ahont escapen aquella tropa
qu' á punta d'auga os seguia;
ahont intentan allojarla,
si no hi cap en nostra vila?—
—No entench, jove, que me deys,
algún somni vos fascina;
no us burleu de la vellura,
qu'es pecat que Déu castiga.
A Missa tot sol me'n vaig,
no he menester companyia,
per les ànimes resant,
qu'es en mi costum antiga.—
—Jo vos jur qu'en veritat
los meus ulls la tropa han vista,
com los vostres podrán veure
que jo may fallaré á Missa.—*

VICTORIA PANYA D'AMR

Registre d'Associacions

Ja ha passat el termini de tres mesos que la R. O. 21 de juliol d'enguany senyalava les societats professionals y no professionals per que s'inscriguessen en el nou Registre d'Institut de Reformes socials.

Les societats que s'haurán inscrites ara, y de nova creació que ho fassen d'aquí de decembre podrán exercitar el dret electoral en les pròximes eleccions del Institut que regularment serán pel mars de l'any 1911.

Deym axò perque hem tengut avinent de rallar bona estona amb els joves clergues qui componen el SECRETARIAT SOCIAL del Consey Diocesà, els quals nos hem enterats del moviment social de Mallorca.

Aqueis joves van ben orientats, segons sembla; tenen bona direcció; y desitjen treballar positivament per millorament professional del obrer y del conrador.

En tan poc temps com fa que funciona aquest Secretariat—la necessitat del qual molt la sentien,—ja ha fet una feina considerable y molt d'agrair: ha arreglat per complir la inscripció de la majoria de associacions de Mallorca en la Delegació d'Estadística de Balears, no sense haver de treure documents del Govern civil de la provincia, necessaris per documentar bé la tal inscripció. Segons nos deya un dels membres del Secretariat, les institucions socials de les Balears inscrites son un centenar; d'elles sis no més son patronals. Lo qual es extrany aximetex; perquè vertaderament, no hi ha proporció numérica entre la representació patronal y la obrera es que l'acció social apenes es entrada encara en la classe patronal; notau sino que l'U. Industrial de Palma avuy se troba, en lo que mira al Registre social, en la gran desventaja d'esser una Federació patronal que's regex per un sol Reglament, en lloc d'esser Federació de més d'una dotzena d'industries que, al metex temps, se podrien governar per propis Estatuts, cada un dels quals obtendria dret electoral. Per axò, en lloc de prerer (te)

dotze o devuyt vots, sols ne tindrà un aquesta Federació patronal única a Espanya.

Aquest número d'associacions—l'immensa majoria de les quals es catòlica—es considerable y demostra lo estesa qu'està l'acció social a Mallorca, lo bé qu'ha arrelada la obra de la Caxa rural y del Sindicat agrícola iniciada y treballada en calor per tot arreu pel benemèrit religiós mallorquí, el P. Pere J. Cerdà. Demostra que no es estada feyna perduda l'intensa, forta y sana divulgació dels principis socials de Lleó XIII y Pio X feta pel gran Mestre en sociologia, professor de les setmanes socials espanyoles y Membre consultor del Volksverein espanyol, Mossen Andreu Pont y Llodrà. No obstant hi ha que confessar que moltes associacions han menester apedessar, si volen tenir tot el caràcter social qu'avuy han d'adquirir y demanen les necessitats del temps y del lloc. A algun Círcol d'obriers catòlics lo perjudica els exclusivismes del reglament y de la direcció; es precis un esperit més ampla y més ben entés per aprofitar tots els factors que puguen sumar forses a l'obra.

Convé per de pronta que les associacions catòliques de Mallorca se preparin per concorrer a les eleccions del mars vinent; que es quant se renovarà l'Institut de R. S. El *Secretariat*, conforme estám entesos, respondrà a les consultes que li fassen respecte de la manera d'elegir, dels tràmites a seguir, de la legislació tocant a n-aquex punt, axí com contestarà a qualsevol pregunta, á qualsevol dificultat referent a la marxa de les societats.

Estám molt contents de tenir un tal *Secretariat* auxiliar no despreciable de les nostres obres socials. De bon-de-veres saludám als bons clergues qui s'han dedicats a n-aquesta empresa gratuita y tan meritoria. Deu los dó bon acert.

Escapulons

EL PARE VICENT.

El sabí jesuïta, l'eminent sociòlec, el mestre y fundador de tantes y tantes obres socials qu'ab la seua paraula eloquent, ab les seues lliçons pràctiques, ab los seus articles, llibres y opúscols ha despertat l'acció a tants d'homos socials, ha celebrat les noces d'or, el 50 aniversari de s'entrada a la Companyia de Jesús.

Ab tal motiu s'es posat ab evidència, una vegada més, l'afecte que tota Espanya catòlica y social professa al Pare Vicent. Per la seua residència de Valencia, se pot dir que ha desfilat lo més escullit del catolicisme valencià. Y prelats, personalitats, centres y corporacions catòliques y científiques, y totes les residències de la Companyia li ha enviat entusiastes y efectuosos felicitacions.

La direcció d'aquest humil quinzinari que s'honra ab l'amistat del apostol social, també lo felicita coralment y demana a n-el Bon Jesús que li don molts anys de vida, si convé, per poder seguir la tasca social, per analiment de la Religió Catòlica.

EL DEBATE

L'Empresa de l'importat periòdic *La Gaceta del Norte* ha comprat *El Debate*, de Ma-

drid, quina redacció y administració ha encarregat a la *Associació Catòlica Nacional de Joves Propagandistes*. El caràcter y la orientació en la seua segona època comensa avuy, primer de Novembre.

Molt se pot esperar del confrara catòlic, inspirantse en los procediments y manera de informació del valerós periòdic bilbaí que tant bones campanyes ha fetes per la Religió y la Patria.

El *Debate*, regalará a sos lectors els premis següents qu'es sortearán per l'Abril vinent: Un de 1.000 duros; Un de 1.000 pessetes; un de 5.00 pess; un'altra de 250 pess; cinc de 100 pess; cinc de 50 pess; y cent de 25 pess.

—Nos participa D. Florenci Prat que en la seua tenda del carré Major d'aquesta Ciutat s'es rebut un gran assolit de robes propies per la temporada del hivern y que ha posat a la *alta Novetat* del dia el ram de *Camiseria* confeccionada segons mida, y que tant per lo ben fetó com per l'economia de preus els parroquians quedarán ben contents de la casa.

—Hem rebut dels grans magatzems *San José* de D. Ignaci Figuerola de Palma el mostruari de vestes de senyora y cavaller per l'hivern entrant, aont hi ha forsa de trajos y y altres preudes de vestir per tots els gusts.

Cronico d'Inca

Octubre de 1911

Dia 17—Llegim que D.ª Maria Ignacia Verd, (de can Ripoll) Presidenta de les Conferencies de San Vicent de Paul de s'Arrabal de Santa Catalina de Palma ha lograt un gran triuñ de la gracia de Deu demunt l'herejia. Un matrimoni que partenexia a la secta protestant. En Juan Albertí y Esteva y na Margalida Ramis Rastell han feta solemne confessió de fe catòlica devant el Vicari General y han fet batiar a tres fills que tenien sense aquest sacrament de morts.

No es la primera vegada que la Divina Providencia s'ha servit de nostra distingida payšana per dur a bon camí l'auveyeta perduda, puis cada dia contreu nous mèrits pel seu zel apostòlic devant Deu y devant els homos.

Dia 17—Son arribats 4 vadells endalosos molt plantosos, a la plassa de toros per torear-se la darrera fira. (*Si el tiempo lo permite*)

Dia 20.—Devers la una del capvespre fa una bona aygada que haurá feta saó per sembrar.

Era esperada.

Dia 22—Un homo qu'assitia a la missa dels soldats que tots els diumenges se celebra a Sant Domingo, a lo millor se sent indispost y cau essent sostengut pels homos que tenia a son costat, y tot seguit portat a n-els padrisos de la plassa d'aquella iglesia. Alguns metjes qui oien missa y entre ells el forense D. Sebastiá Amengual que conexia l'escidentat per haverlo medicat algunes vegades, acudiren per auxiliarlo, però de res li valgueren el pobre mori repentament. Aquest homo molts lo conegueren per *l'amo de Son Nadal*, veí de Mancor, qu'era vengut a Inca a la fira.

Si aquest homo hagués viscut un pery d'hores o dies en l'agonia ¿aont l'haurien ha-

gut de dur? ¿Y será ver qu'els inquer vivim dins el concert, el progrés y la cultura del sigle XX? Té reó el Dr. X. que abans qu'altres millores necessitam fer un hospital.

—Se fira d'avuy per esser la primera s'es vista plena de tot en nostres plasses, essent moltissims els firers que han comparagut. El bessó es anat a 104 ptes. el quintá, el blat a 17 la cortera, les figues seques 12 ptes.

Dia 23—D. Juan Rosselló y Janer y D.ª Maria Fe y Amet mos fan sabre son efectuat casament y ens ofereixen sa casa a n-el carré Mallorca 95.

Desiljam pels nous desposats forsa de prosperidats que les don la felicitat possible a n-aquest món.

Dia 24—A la iglesia de Sant Francesc se fa un ofici funeral en sufragi de l'ànima del Ilm. D. Antoni Massanet, Bisbe de Segosbe, protector que va esser en vida de l'Orde franciscana.

—Se trobaun homo mort cremat a una caseta de son Estarás anomenat Miguel Gual y Fiol. Se suposa que fumant se va encendre se paya y com era ja veyet no va tenir eyman ni pogué defensarse. A c. s.

Dia 29—Segona fira d'Inca. Avuy es costum que'ls fredins qui festetjen han d'entorronar, es a dir, que nan de regalar un bon present de torrons a s'atlotá, ab una bona pesada de torrons fluxos pels veys que no solen tenir barres.

Se fira es estada bona de tot favorida per un dia de reys. Per lloc se poria passar de la gran gentada que travessava en totes direccions, reíngintse el metexos preus qu'hem dit de la primera fira. Lo que cridá més l'atenció fonc la gran plassada de porcs grassos pagantse aquests a 12 y a 12'50 ptes. l'arrova. Los de 3 y 4 arroves van carissims y els marcaders no los volen vendre a pes. No sabem quina lley les autorisa per fugir del pes.

El Cronista.

† Nostros Amics Difunts

Quant ja havíem tancat les planes del nombre passat reberem la tristísima nova de la mort del Ilm. Sr. D. Antoni Maria Massanet, Bisbe de Segosbe.

La seua pietat secerdotal y zel apostòlic tenia prendats el seus diocesans de Segosbe y de totes les persones de Mallorca que'l conexien y l'estimaven per la seua virtut, axí es que la seua mort es estada fonament sentida, y més per la circumstancia d'haver estada tan repentina y la flor de la vida quant encara se poria esperar molt de la seua gestió pastoral dins la Iglesia Catòlica.

Nosaltres no som dels derrers en sentir pérdua tant irreparable: distintes vegades nos havia dirigides paraules d'encoratgement per nostra modesta tasca, quan vivia a Mallorca, y sempre havia honrat CA-NOSTRA ab la seua suscripció.

Al adressar oracions a lo Altíssim per l'etern descans de la seua ànima, donam a sa distingida familia el més afectuós condol, fent estensiva l'espressió de nostro cor a les distingides families d'Inca Verd y Siquier emparentades en lo ilustre difunt, al cel sia.

Cultura Popular

LA SELECCIÓ DE LES LLEVORS DE CEREALS.

Un dels majors avenços que s'han registrat fins al dia en aquestes qüestions se deu a un eminent agricultor anglès, F. F. Hallet, propagador del famós mètode *predigée*, anomenat també genealògic o de selecció individual, mètode que's baste en los principis següents:

I. En cada planta de cereals hi ha sempre una espiga que supera a totes les demés per sa potencia productiva.

II. En cada espiga hi ha millor que'ls restants, quines qualitats son hereditaries en major o menor grau.

III. Mitjantsant una selecció metòdica se conseguex millorar los caràcters útils de les llevors.

IV. Dit perfeccionament de les varietats selectes desaparex poch a poch en lo gran cultiu.

V. Una selecció contínua dona per resultat la constitució d'un *tipo físich*.

Es un camp de cereals, per exemple, se

busca la millor planta y en aquesta s'elegex la espiga més hermosa de la qual s'utilisa'l grà que reunex majors qualitats. No obstant, com aquesta última elecció es molt difícil y se presta a moltes errades d'apreciació, se procedex indirectamet, es a dir, se sembren tots els grans de la espiga, escullint després la planta que resulti més potent, vigorosa y productiva, lo qual equival a elegir la millor llevor.

Després d'algunes generacions s'obté una llevor millorada, que pot ja utilisarse en gran; pero com aquesta degenera, es necessari no abandonar la primitiva selecció, que ha de proporcionar tots los anys noves llevors perfeccionades.

MANERA D'EVITAR QUE'L

BLAT SE CARBONI

Lo procediment més generalisat pera evitar que'l blat se carboni, es posar la llevor per espay de tres minuts dins d'un cubell ab sulfat de coure al 2 per 100. Lo procediment més práctic y econòmic es lo formol, recomanat pel Director de la Estació Botànica de Munich. Se posa en un cubell una solució de formol del que's ven en lo comerç, al 3 per mil; s'hi tira la llevor y's remena trayent los

grans que suran, que es senyal que son dolents, y al cap de deu minuts se treu tot lo blat, posantlo á escorre y's cuyda d'abrigarlo be ab sachs molls de la mateixa aygua, á fi de que la llevor quedi ben desinfectada.

De «L'Art del Pagés»

Avis a nostros suscriptors

Hi ha suscriptors dels pobles de lluny qu'encara están en descubert de l'anyada d'antany de nostros quinzinari: uns perque nostros cobrador no'ls hi ha trobat, y altres, per raons que no cal esmentar, donant perjudicis a n aquesta Administració.

Suplicam a n-aquests abonats que nos enviïn l'impert de la suscripció, ara que se troben mil passatges, puis de totes les bandes de Mallorca acudex gent a les fires d'Inca.

A n-els suscriptors que paguin l'anyada d'enguany a n-aquesta Administració los farem el 10 per 100 de rebaxa, qu'es lo que donam a n-el cobrador.

Aquest quinzinari se publica ab censura eclesiástica.

ALMACENES ≡ MONTANER

SINDICATO 2 á 10 Y MILAGRO 1 á 11

≡ PALMA ≡

Pañería, Sastrería, Novedades, para Señora y Caballero, Camisería, Lencería, Mantelería, Confección de blanco, Géneros de punto Estatuaria Religiosa, Plata MeneSES, Medallas, Rosarios, Objetos para Regalos, Efectos Militares, Uniformes, Gorras, Espadería, Corbatería, Tapices, Alfombras y Cortinajes.

EN LA SUCURSAL "CAN BITLA,"

ROPAS HECHAS Y SASTRERÍA ECONÓMICA

Almanaque
BAYLLI-BAYLLIERE PER 1912
se ven a canostia.
FLORES DE TARDOR
POESIAS
per D Antoni Gelibert y Cano. Se venen a 1,50 ptes. exemplar a n-aquesta llibreria.

Los Previsores del Porvenir

Asociación mútua nacional de ahorro para pensiones, capital ilimitado en constante progresión creciente constituido en Inscripciones Nominativas y depositados sus resguardos en el Banco de España. Cuenta corriente en el Banco de España. Oficina Central de la Asociación Hechegaray 20 Madrid. Indiscutible. Doce millones de pesetas dan 480.000 de renta anual; de modo que Los Previsores del Porvenir, en 7 años de ahorro, han logrado tener más de 1,360 ptas. diarias de renta, sujeto á los impuestos legales de tributación. Número de la última inscripción 116.781 socios y 13.025,000 pts. de capital. Inscripciones de 1 á 5 ptas. Para más detalles dirigirse á D. Pedro Antonio Pujadas Far. ORIENTE 12. INCA.

INTERESANTE PARA LOS Estudiantes de Latin

La «Traducción interlineal del Compendio de la Historia Sagrada según el texto de Lhomonh, por don Pablo Ferrer, Pbro.», es una obra de gran utilidad para los jóvenes que cursan el Bachiller y la carrera sacerdotal, por ser un método práctico para aprender la traducción latina.

Se vende en la librería de Miguel Durán, Murta 5, al precio de dos pesetas el ejemplar.

CASA PARA ALQUILAR

Hay una con dos pisos, cochera, jardín y agua en abundancia. Para más informes dirigirse á D. Miguel Pujadas, Abogado.—Cruz 2.—INCA.

Ca-Nostra

QUINZENARI POPULAR

PREUS Y CONDICIONS

A dues pessetes l'anyada entera.

A n-els Srs. mestres y mestresses d'escola los donám la suscripció a mitat de preu: a una pesseta l'anyada.

A n-els obrers y pobres qui nos ho demanin los feym la metexa rebaxa.

A les persones qui comprin al contat a nostra llibrería per 75 pess. cad'any, les regalám la suscripció.

¿SE VOL MÉS BARATURA?

ADMINISTRACIÓ: CARRÉ DE LA MURTA, 5.—INCA.

Llibrería de Miguel Durán

LIBRETA DE INQUILINATO

Aquesta libreta es molt convenient per formalisar els arrendaments de cases y pisos, puis a més del contracte dú 96 rebuts mensuals, trimestrals o anyals, axí com se vol. Val 10 céntims una, y a pesseta la dotzena.

CALENDARIS AMERICANS

Ja nos son arribats els de Sant Antoni de Padua y dins breu temps tendrem els del Cor de Jesús y altres qu'en tenim d'encarregats.

INCA, MURTA, 5.

IMPRESA DE CA-NOSTRA

Se confecciona tota classe de modelació de Jutjats municipals y Caxes rurals baix de inteligents direccions. Talonaris per la loteria nacional, programes y tota classe de treballs ab prontitut y economia.

INCA, MURTA, 5.